

Posudek bakalářské práce Nikol Šabatové

Černošský a s ním spojený ženský element v hispánské literatuře. Gertrudis Gómez de Avellaneda y Artega – Sab

Nikol Šabatová se rozhodla zaměřit svou práci na dva elementy, které byly v tradiční hispanoamerické společnosti různým způsobem marginalizovány a jimž byla upírána stejná míra svobody a možnosti vyjádření, jakou měli bílí muži: černochoy a ženy. Toto široké téma posléze vykrystalizovalo v analýzu jediného textu: románu *Sab* kubánské autorky Gertrudis Gómez de Avellaneda (1814-1873), jenž v sobě obojí problematiku zajímavým způsobem propojuje. Vypráví totiž nemožnou lásku mulatského otroka k dceři jeho pána.

Studentka nastiňuje problematiku postavení černochoů a žen v historii, posléze představuje zkoumanou autorku a nakonec se soustřeďuje na analýzu románového textu – důraz je kladen na postavy – zde se autorka zdařile zabývá i teorií literární postavy. Právě analýza románu se jeví jako nejzajímavější – také proto, že nejde o dílo příliš známé a čtené a Nikol Šabatová dokazuje, jak i romantický milostný román může dnes nabízet zajímavé momenty. A to dokonce i momenty polemické: studentka si všímá i kritiků, kteří zpochybňují pravdivost zájmu Gertrudis Gómez de Avellaneda o černochoy i její protiotrokářské postoje. Zajímavý je postřeh, že v mnoha protiotrokářských románech jsou u kladného černošského hrdiny zdůrazňovány fyzické i duševní rysy, jimiž se od černošského etnika odlišuje (podobně je v románu *Cumandá* z ušlechtilé, krásné a ctnostné indiánky nakonec běloška).

Nevydařený je obecný úvod. Historie otroctví a postavení žen je sledována již od starověku, ale povrchně a navíc bez přímého vztahu k předmětu práce. I některá tvrzení jsou diskutabilní: jistě jsou přírodní kmeny, v nichž ženy zastávají podřadnou roli, ale neplatí to absolutně. A postrádala jsem též představení románu a shrnutí děje; pro čtenáře je pak těžké orientovat se v analyzovaných postavách.

Co však práci nejvíce škodí, je bohužel stylistická a jazyková stránka, která působí natolik rušivě, že přehlazuje i zajímavé úvahy a názory. Proto se domnívám, že je nutné alespoň některé chyby vyjmenovat:

-chybí citace ze sekundární literatury v originále (viz pokyny k vypracování závěrečných prací), takže tam, kde pokulhávají překlady, není možné je ani porovnat s původním zněním: tak např. nevím, co znamená „zvelebuje svobodu“ (s. 11).

- mnohé obraty a formulace jsou ve špatném pádu, se špatnými předložkami... zkrátka jako by používání spisovného českého jazyka bylo problémem; jen namátkou:

* s. 13 nesouhlas ke svému společenskému postavení (se svým...)

*s. 17 aby se ženy v hrdince vzhledly (má být „zhlédly“); odezva k této kritice (na tuto kritiku)

*s. 22 dostáli bychom komplexnějšího názoru

*s. 26 šance úniku (šance na únik)

*s. 30 spadne do bezvědomí (upadne)

*s. 29 skrze Martiny charakter (Martinin), s. 28 vyměnil výherní lístek za Carloty (Carlotin)

*s. 37 „dusné prostředí (...) ji udržovalo zpátky před otevřeným vyjadřováním“ – zde zřejmě kalk z anglického „kept back“ = jí bránilo.

Také v překladech se občas vyskytnou chyby (viz např. s. 22, s. 27), nicméně oceňuji, že Nikol Šabatová přeložila i ukázky z primární literatury, čemuž se studenti mnohdy vyhýbají.

V diskusi bych se ráda vrátila k postavě Saba: jaký tedy podle autorky práce je? Je to realisticky vyobrazený mulat a otrok nebo romanticky stylizovaný hrdina? A jaké romanistické rysy obecně v románu nalezneme?

Nikol Šabatová zmiňuje též tradiční hispanoamerické téma civilizace versus barbarství. Jak je konkrétně v románu pojednáno a jsou ony dvě tváře reality reprezentovány konkrétními postavami?

Studentka zvolila téma málo známé a je cenné, že se pokusila proniknout do dobového významu románu ale i nastínit jeho dnešní platnost. Bohužel je její text natolik formulačně nevyzrálý, že to výrazně ubírá její práci na kvalitě.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *dobře*.

Praha, 1. 9. 2014

Mgr. Dora Poláková PhD.